

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmena • Ombudsperson Institution

---

Priština, dana 25. januara 2018.

IZVEŠTAJ
NACIONALNOG MEHANIZMA ZA
PREVENCIJU TORTURE
OMBUDSMANA

o posetama sledećim policijskim stanicama:

- 1. Regionalni Centar Zadržavanja u Prištini, stanica “Centar”**
- 2. Policijska Stanica u Lipljanu**
- 3. Policijska Stanica u Podujevu**
- 4. Policijska Stanica u Mitrovici**
- 5. Policijska Stanica u Vučitrnu**
- 6. Policijska Stanica u Prizrenu**
- 7. Policijska Stanica u Suvoj Reci**
- 8. Policijska Stanica u Dragašu**

Za: G. Flamur Sefaj, Ministar
Ministarstvo Unutrašnjih Poslova
G. Shpend Maxhuni, Generalni Direktor
Policija Kosova

U skladu sa članom 135, stav 3. Ustava Republike Kosovo i članom 17. Zakona br. 05/L-019 Zakona o Ombudsmanu, Nacionalni Mehanizam za Prevenciju Torture (u daljem tekstu NPM) Ombudsmena je posetio gore navedene policijske stanice.

Datumi poseta i sastav tima za obilazak:

1. Regionalni Centar Zadržavanja u Prištini, stanica "Centar", 30. oktobra 2017.god.
  2. Policijska Stanica u Lipljanu, dana 9. oktobra 2017.god.
  3. Policijska Stanica u Podujevu, dana 18. oktobra 2017.god.
  4. Policijska Stanica u Mitrovici, dana 19. oktobra 2017.god.
  5. Policijska Stanica u Vučitrnu, dana 19. oktobra 2017.god.
  6. Policijska Stanica u Prizrenu, dana 27. oktobra 2017.god.
  7. Policijska Stanica u Suvoj Reci, dana 27. oktobra 2017.god.
  8. Policijska Stanica u Dragašu, dana 27. oktobra 2017.god.
1. NPM tim se sastojao od jednog pravnika, jednog psihologa i jednog lekara.

Saradnja sa NPM prilikom poseta

2. Prilikom poseta u gore navedenim stanicama, Policija Kosova je NPM-u pružila punu saradnju. Ekipe su bez zastoja imale pristup u svim prostorijama. Ekipe su im bile obezbeđene sve potrebne informacije da bi izvršili zadatak i imali pristup u svim potrebnim dokumentima, takođe im je omogućeno intervju sa uhapšenim licima bez prisustva policijskih službenika.
3. Na osnovu važećeg zakonodavstva Republike Kosovo, osumnjičene osobe za izvršenje krivičnih dela mogu da budu zadržane od strane policije do 48 sati pre nego što se budu poslali ispred sudije predistražnog postupka. Policija može da zadrži i da prikuplja informacije od lica koja se nađu na mesto gde je izvršeno krivično delo, i koja mogu obezbediti relevantne informacije (maksimalni vremenski period: šest sati)¹.

Garancije protiv zlostavljanja

4. Evropski Komitet za Prevenciju Torture (u daljem tekstu "KPT"), u 2. opštem izveštaju objavljenom 1992. godine, naveo je važnost tri osnovnih prava uhapšenih lica od strane policije, a to su: da obavesti treće lice po svom izboru o njegovom/njenom hapšenju (člana porodice, prijatelja, savetnika), pravo na advokata, pravo da bude pregledan od strane jednog lekara po svom izboru (osim lekarskog pregleda od strane lekara koji je pozvan od strane policije).²
5. Ova prava se trebaju sprovoditi ne samo u slučaju zadržanih lica nego i u drugim slučajevima kada su građani primorani da ostanu u policiji ili sa policijom i zbog drugih razloga (na primer, zbog identifikacije).
6. Prema KPT-u, ova prava su osnovna garancija protiv fizičkog zlostavljanja i trebaju se sprovoditi od prvog trenutka lišavanja slobode, bez obzira kako su opisana u okviru zakonskog sistema.

---

¹ Član 162, 163, 164. Zakonika o Krivičnom Postupku Republike Kosovo.

² Vidi: <https://rm.coe.int/16806cea2f> (15.11.2017).

7. Takođe, ova osnovna prava su predviđena i Ustavom Republike Kosova, Zakonikom o Krivičnom Postupku i Zakonom o Policiji.³
8. Član 13. Zakonika o Krivičnom Postupku utvrđuje da svako lice koje je lišeno slobode treba da bude informisan odmah na jeziku kojeg on/ona razume o pravu na pravnu pomoć po svojoj želji, o pravu da informiše članove porodice ili neku drugu osobu o činjenici da je uhapšen i da se ova prava primenjuju tokom celog vremena dok je osoba lišena slobode.⁴
9. Što se tiče informisanja o hapšenju, član 168. Zakona o Krivičnoj Proceduri, dalje utvrđuje da uhapšeno lice ima pravo da obavesti člana porodice ili neko drugo lice po ličnom izboru o njegovom hapšenju i mestu zadržavanja odmah nakon hapšenja; obaveštavanje člana porodice ili drugog lica u vezi hapšenja može da zakasni najviše 24 sata kada državni tužilac proceni da je ovo obaveštavanje uslovljeno vanrednim potrebama za istragu slučaja. Ovo kašnjenje se ne primenjuje u slučaju maloletnika.
10. Prema Zakonu o Policiji⁵ pravo da se obavesti porodica ili drugo lice o hapšenju takođe važi i za lica koja su “privremeno zadržana” da bi se identifikovala ili zbog njihove zaštite i zaštite drugih.
11. Prilikom poseta, NPM je informisan od strane policijskih službenika da prilikom intervjua sa uhapšenim licima ne praktikuje se audio-video zapis intervjua. Evropski Komitet o Prevenciji Torture (KPT) smatra:

*“Elektronski zapis (audio i/ili video) policijskih intervjua sačinjava jednu važnu dodatnu garanciju protiv zlostavljanja uhapšenih. KPT ima zadovoljstvo da primeti da uvođenje takvih sistema se razmatra od strane jednog velikog broja zemalja. Jedan takav sistem može obezbediti jedan kompletirani i autentični proces intervjua i na ovaj način u mnogome olakšava istragu svakih navoda o zlostavljanju. Ovo je u interesu obeju strana, odnosno lica koja su zlostavljena od strane policije i u interesu policijskih službenika koji su optuženi neosnovanim navodima da su učestvovali u fizičkom zlostavljanju ili psihološkom pritisku. Takođe, elektronski zapisi smanjuju mogućnost optuženog da kasnije lažno poriču da su dali određene tvrdnje”.*⁶
12. U izveštaju o poseti u Irskoj 2006. godine, KPT navodi:

“Tokom posete 2006. godine, nalazi sugerišu da audio-video snimanja u prostorijama za intervjue u stanicama Garda, mogla su biti značajan faktor koji je doprineo u smanjenju navoda za fizičko zlostavljanje uhapšenih lica”.
13. **NPMT Ombudsmana podstiče Policiju Kosovsa da razmotri mogućnost sprovođenja jednog takvog audio i video sistema u saglasnosti sa konstatacijama KPT-a i da o tome obavesti Ombudsmana.**
14. NPM je primetio da u stanicama koje je posetio, sigurnosne kamere su operativne u prostorijama stanice i u ćelijama gde se drže zatvorenici, **osim u policijskoj stanici u Lipljanu.**
15. **NPM nije primio žalbe od strane uhapšenih lica koja su se nalazila u Regionalnom Centru za Pritvor u vezi ovih prava. Takođe, na osnovu**

³ Ustav Republike Kosovo, Članovi 29. i 30. Krivični Zakonik Republike Kosovo član 13. Zakon br. 04/L-076 o Policiji Kosova,

⁴ Takođe vidi članove 29. i 30. Ustava.

⁵ Zakon o Policiji, član 20.

⁶ Evropski Komitet za Prevenciju Torture, izvod iz 12. opšteg izveštaja, stav 36. Za više, vidi: <https://rm.coe.int/16806cd1ed> (24.11.2017).

razmatranih dokumenata proizilazi da Kosovska Policija u svim posećenim stanicama je poštovala ova prava. Tokom poseta, NPM je primetio da u svakoj ćeliji postoje pisane informacije u vezi prava uhapšenih osoba na albanskom jeziku, srpskom i engleskom. Tokom poseta, NPM nije naišao na uhapšene maloletnike.

Fizički uslovi posećenih stanica

16. U **Policiskoj Stanici u Lipljanu** ćelije gde se uhapšeni drže nude dobre uslove smeštaja, uključujući i dovoljno prirodnog svetla, čistoću, ventilaciju. Dok, veličina ćelija je u saglasnost sa standardima određenim od strane KPT-a.
17. **Regionalni Centar Zadržavanja u Prištini** renoviran je tokom 2016. godine. NPM je primetio da su ćelije bile čiste, prostor za pritvorene u ćelijama je u saglasnosti sa standardima određenim od strane KPT-a⁷, svaka ćelija je imala dušek i čistu posteljinu, ali je bilo vrlo malo prirodnog svetla i ćelije nisu bile opremljene sa sistemom poziva. Unutar Centra funkcionisao je sistem ventilacije. Toalet i tuševi su bili u dobrom stanju i imalo je tople vode.
18. Isto kao i prilikom posete 2016. godine u ovom centru, NPM je primetio da uslovi za rad policijskih službenika koji rade u ovom Centru nisu bili dobri i nisu se promenili. **NPM smatra da nadležne vlasti treba da preduzmu potrebne korake za eliminisanje ovih nedostataka.**
19. **Policijska Stanica u Mitrovici** je u veoma dobrom stanju. Pritvorni centar nudi vrlo dobre uslove smeštaja i nudi dovoljan prostor u saglasnosti sa standardima određenim od strane KPT-a. Takođe, prostorije policijske stanice nude dobre uslove za rad policijskih službenika.
20. **Policjska Stanica u Vučitrnu** prilikom posete NPM-a ova stanica se renovirala. Prostorije za pritvor nude uslove za smeštaj i prostor u saglasnosti sa standardima određenim od strane KPT-a. Zbog renoviranja, uslovi za rad policijskih službenika su bili otežani. NMPT će tražiti od Ministarstva unutrašnjih poslova da bude obavješteno u vezi pomenutog renoviranja.
21. **Policijska Stanica u Podujevu** nudi uslove smeštaja i prostor u saglasnosti sa standardima određenim od strane KPT-a. Sve ćelije imaju dovoljno prirodnog svetla, potrebnu ventilaciju, toalet i čistu posteljinu. Zgrada poseduje stepenice za izlaz u hitnim slučajevima, u slučaju potrebe.
22. U **Policiskoj Stanici U Suvoj Reci** ćelije gde se smeštaju uhapšeni nude dovoljno dnevnog svetla, potrebnu ventilaciju i veličina ćelija je u saglasnosti sa standardima određenim od strane KPT-a. Takođe, ova stanica generalno nudi dobre uslove za rad policijskim službenicima.
23. U **Policiskoj Stanici u Prizrenu** NPM je primetio da su ćelije gde se smeštaju uhapšeni u lošem stanju i treba da se gletuju (okreće), kao i da se snabdeju sa čistom posteljina i ćebadima pošto one postojeće su stare i ni približno ne

---

⁷ Vidi: <https://rm.coe.int/16806cea2f> (15.11.2017).

ispunjavaju uslove za smeštaj uhapšenih na osnovu međunarodnih standarda. Ova stanica, generalno nudi dobre uslove za rad policijskih službenika.

24. **Policijska Stanica u Dragašu** kompletno je renovirana i nudi dobre uslove za rad policijskih službenika. Ćelije gde se smeštaju uhapšena lica su u vrlo dobrom stanju, poseduje dovoljno prirodne svetlosti, ventilaciju i njihova veličina ju u saglasnosti sa standardima određenim od strane KPT-a. Ova stanica poseduje sobu za intervju sa maloletne osobe i sobu za intervju u slučajevima porodičnog nasilja. NPM prilikom posete je bio impresioniran dobrim uslovima koje nudi soba za intervju sa žrtvama porodičnog nasilja, koja nudi vrlo dobre uslove i bila je adekvatna za žrtve porodičnog nasilja koje se tu smeštaju zajedno sa decom.

Sistem za poziv

25. **Nijedna od posećenih stanica ne poseduje sistem za poziv.** NPM primećuje da KPT u izveštajima o Kosovu o poseti u 2015. preporučio je nadležnim organima na Kosovu da ćelije u policijskim stanicama treba da obezbede sistem za poziv tako da uhapšenima bude omogućen lakši kontakt sa policijskim službenicima u slučaju potrebe. Nadležni organi Republike Kosova, u vezi ovog izveštaja KPT-u su poslali svoj odgovor, ali deo gde su trebali da odgovore u vezi sistema za poziv u ćelijama ostao je prazan, znači nema uopšte odgovora.⁸

Režim

26. U 12. opštem izveštaju objavljenom u 2002. godini, Evropski Komitet za Prevenciju Torture navodi da osobama koji se zadržavaju više od 24 sata treba, u okviru mogućnosti, da im se pruža dnevno šetanje u svež vazduh.⁹ **NPM je obavешten od strane policijskih službenika da Regionalni Pritvorni Centar u Prištini i druge stanice ne pružaju šetanje u svež vazduh za uhapšene osobe koji se zadržavaju više od 24 sata pošto nemaju fizičke uslove za to.**

Zdravstvena nega

27. Lekarske usluge su osnovno pravo lica koja su uhapšena od strane policije. Lekarske usluge se nude od strane javnih institucija kao što su Centar Porodične Medicine i Kliničko Univerzitetski Centar, u zavisnosti od potreba za negom. **NPM nije primilo žalbe od intervjuisanih lica vezi ovog prava. Takođe, od razmatranih dokumenata je primećeno da je policija evidentirala u njihovim ličnim dosijeima obavешtenje o pravu na lekarske usluge.**
28. NPM je primetio da se svi podaci u vezi pružanih zdravstvenih usluga uhapšenima, čuvaju u njihovim ličnim dosijeima.

Stoga, na osnovu nalaza prilikom posete, NPM preporučuje relevantnim vlastima:

⁸ Izveštaj KPT-a o poseti na Kosovu u 2015. godini, odgovor nadležnih organa. Vidi na: <https://www.coe.int/en/web/cpt/kosovo> (29.11.2017).

⁹ Opšti 12. izveštaj KPT-a, stav 47, na: <https://rm.coe.int/16806cd1ed> (29.11.2017).

- **Preduzimanje potrebnih mera da bi se obezbedilo više prirodnog svetla u Regionalnom Centru Zadržavanja u Prištini.**
- **Obezbeđivanje boljih uslova za rad za policijske službenike u Regionalnom Centru Zadržavanja u Prištini.**
- **Da se vrše renoviranja i potrebna snabdevanje u Centrua Zadržavanja u Policijskoj stanici u Prizrenu, kao što je navedeno u stavu 20. ovog izveštaja.**
- **U svim ćelijama policijskih stanica gde postoje prostorije za zadržavanje da se instalira sistem za poziv.**
- **Da se funkcionalizuju sigurnosne kamere u Policijskoj Stanici u Lipljanu.**

U skladu sa članom 132. stav 3. Ustava Republike Kosovo („*Bilo koji drugi organ ili institucija, koja sprovodi legitimnu vlast u Republi i Kosovo je dužna da odgovori na zahteve Ombudsmana i da predstavi sva zatražena dokumenta i informacije u skladu sa zakonom*“) i članom 28. Zakona br. 05/L-019 o Ombudsmanu („*Vlasti, kojima je Ombudsman uputio preporuke, zahtev ili predlog za preduzimanje konkretnih mera, uključujući i disciplinske mere, treba da odgovore u roku od trideset (30) dana. Odgovor treba da sadrži razloge u pisanoj formi o preduzetim radnjama u vezi sa navedenim pitanjem*“) ljubazno Vas molim da nas obavestite o radnjama koje ste preduzeli ili planirate da preduzmete u vezi sa navedenim pitanjem.

S poštovanjem,

Hilmi Jashari
Ombudsman